

MAL-VERKOSTON OHJAUSRYHMÄN KOKOUS IV/2023

Aika: pe 8.9.2023 klo 13.00-15.30

Paikka: Teams-kokous

Microsoft Teams -kokous: [Liity kokoukseen napsauttamalla tästä](#)

Jäsenet

Pj. Anne Jarva, Kuntaliitto
 Olli Voutilainen, erityisasiantuntija
 Juha Nurmi, ympäristöneuvos, YM
 Lotta Mattsson, erityisasiantuntija, VM
 Tapio Ojanen, apulaisjohtaja Väylä
 Asta Tuominen, verkostojohtaja, Traficom,
 (Hanna Perälä, liikenneneuvos, LVM)
 Jarmo Lindén, johtaja, ARA
 Juhani Hallasmaa, ylitarkastaja (ElyEPO)
 Anne Jarva, maankäytön asiantuntija, Kuntaliitto
 Patrik Hämäläinen, Joensuun kaupunki
 Mervi Vallinkoski, yleiskaavap., Jyväskylän kaupunki
 Tero Piippo, yhteysjohtaja, Kuopion kaupunki
 Olli Alho, kaupunkikehitysjohtaja, Lahden kaupunki
 Paula Paajanen, yleiskaavapäällikkö, Oulun kaupunki
 Mariitta Vuorenpää, Porin kaupunki
 Päivi Nurminen, seutujohtaja, Tampereen
 kaupunkiseutu
 Jyrki Lappi, maankäyttöjohtaja, Turun kaupunki
 Raine Mäntysalo, professori, Aalto/RYL
 Johanna Järvinen, yksikön päällikkö,
 Miliza Ryöti, asumisen asiantuntija, HSY
 Tiina Harala, erityisasiantuntija, Pirkanmaan liitto

Varalla

Varapj. Mariitta Vuorenpää, Porin kaupunki
 Katja Palonen, johtava asiantuntija, TEM
 Olli Maijala, YM

 Anna Saarlo, johtaja, Väylä
 Suvi Jousmäki, ekosysteemin rakentaja, Traficom

 Markku Aho, rahoituspäällikkö, ARA
 Risto Rauhala, yksikön päällikkö (ElyVAR)
 Johanna Viikuna, liikenne, Kuntaliitto
 Laura Hassi, asuminen, Kuntaliitto
 Pauli Sonninen, kaavoitusp, Joensuu
 Anna Isopoussu, Jyväskylän kaupunki
 Heli Laurinen, yleiskaavap., Kuopio
 Petri Honkanen, maankäyttöjohtaja, Lahden
 kaupunki
 Mika Uolamo, kaavoitusarkkitehti, Oulun
 kaupunki
 Mikko Nurminen, rakennusvalvonta, Pori

 Tapani Touru, liikennejärjestelmäpäällikkö,
 Paula Keskikastari, kaavoituspäällikkö, Turku
 Timo Aro, tutkimuspäällikkö, Turku
 Hanna Mattila, Aalto/Aalborgin yliopistot
 Riikka Aaltonen, HSL (tiedoksi Sini Puntanen, HSL)

Verkoston koordinaatio

Kati-Jasmin Kosonen, kehittämispäällikkö
 Simo Syrman, projektiasiantuntija
 Eero Purontaus, suunnittelupäällikkö

Kutsutut puheenvuorot

Henri Helve & Jaana Myllyluoma, Janne Antikainen MDI/ FCG (asiakohta numero 6)

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

2. Edellisen kokouksen (15.6.2023) muistion hyväksyminen

Päätösehdotus: Ohjausryhmä hyväksyy edellisen kokouksen muistion: <https://mal-verkosto.fi/ohjausryhman-kokoukset-2023/>

Päätös:

3. Hallitusohjelma kaupunkiseutujen ja kaupunkikehityksen näkökulmasta, viittaukset MAL-sopimukseen, kaupunkipolitiikkaan ja liikenteen kehittämiseen (30 min + keskustelu)

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelma Vahva ja välittävä Suomi on julkaistu 20.6.2023: <https://valtioneuvosto.fi/hallitukset/hallitusohjelma#>

Hallitusohjelmassa todetaan, että suurten kaupunkiseutujen MAL-sopimuksia tulee jatkaa, suurten kaupunkien yhteistyötä ja kaupunkipolitiikkaa vahvistaa ja liikennejärjestelmää ja infrastruktuuria vahvistaa kestävä kasvun edellytysten luomiseksi.

MAL-verkoston ohjausryhmän valtiojäsenet ympäristöministeriöstä, työvoima- ja elinkeinoministeriöstä sekä liikennehallinnon alalta esittelevät Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä kaupunkiseutujen MAL-työn ja kestävyuden näkökulmasta.

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee hallitusohjelmalinjaukset tiedoksi.

Päätös:

4. MAL-verkoston ajankohtaiskatsaus, alkuvuoden raportointi, alkavat hankkeet ja valmistellut tilaisuudet (10 min)

Tilaisuudet ja viestintä

- Alkuvuoden tilaisuudet ja hankkeet (raportointiliite)
- Viestinnän toimet

Tilannekatsaus hankkeista - KaupsuSUMP

Kaupunkiseutusunnittelun ja liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteen nivominen kestävä kaupunkiliikunnan edistämiseksi – KaupsuSump- hanke on käynnistynyt kesäkuussa 2023 ja siitä pidettiin Aloitus- ja infotilaisuus Teamsissa 23.8.2023.

KaupsuSUMP- hanke on verkoston vuoden 2023 yhteistyöhanke Traficom ja ympäristöministeriön sekä jäsenseutujen kanssa. Hanke päättyy vuoden loppuun mennessä, se sisältää selvitysoSION, 3 vuorovaikutteista työpajaa sekä kehittämissuosituksia ja raportoinnin verkoston jäsenseuduille ja EU:n luokittelemille kaupunkinoodeille. Hankkeen toteuttajakonsulttina toimii Sitowise. Hankkeen lyhyt kuvaus on kokousaineistossa.

Talouskatsaus ja raportointi

- MAL-verkoston perustoiminnan ja hankkeiden kustannukset ajalla 1.1.-31.08.2023

Tulevat, vuoden 1. puoliskolla valmistellut tilaisuudet

- Asemanseutufoorumi ja ekskursio pääkaupunkiseudulla 31.10.2023
- KaupsuSUMP- hankkeen työpajat
- Vuosiseminaari ja ohjausryhmä 30.11.2023

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee alkuvuoden (tammi-elokuun talouden ja toiminnan tiedokseen.

Päätös:

5. Verkoston strategisten painotusten tarkistus (15 min)

MAL-verkoston toimintaa raamittaa jäsenten välinen Verkostosopimus vuosille 2019 – 2023 sekä toimintaa ohjaavat Strategiset painotukset. Sopimuksen ja ohjelmakauden mittaisten Strategisten painopisteiden kehikon tavoitteena on tukea MAL-verkoston *pitkäjänteistä työskentelyä, strategisten painotusten toteuttamista sekä parantaa toiminnan vaikuttavuutta*. MAL-verkoston koordinoiman Elinvoimaiset kaupunkiseudut Teemaverkoston toimintakauden vuoksi verkoston strategisten painopisteiden ja verkostosopimuksen voimassaoloa on jatkettu vielä vuoteen 2023. Vuoden 2023 Talous- ja toimintasuunnitelmassa on puolestaan laadittu periaatteet Strategisten painotusten päivitysprosessille: https://mal-verkosto.fi/wp-content/uploads/2023/02/MAL-verkosto_TTS-2023_ohry100223_.pdf

Strategisten painopisteiden työstöön tarvitaan yhteistyöprosessi, jonka käsittelyssä koko verkosto on mukana. MAL-verkoston ohjausryhmä on kokouksessaan 10.2.2023 hyväksynyt Strategisten painotusten hankkeistamisen projektimuotoisena ja hyödyntävän verkostosta aiemmin tehtyä arviointeja sekä ympäristöministeriön kevätkaudella 2023 toteuttamaa kestävyysteemaisten kaupunkiverkostojen selvitystä. Selvitys on valmistunut syyskuun alussa ja loppuraportti *Verkostot osana kestävän kaupunkikehityksen ekosysteemiä* on

julkaistu Kestävä kaupunki-ohjelman sivuilla: <https://kestavakaupunki.fi/-/verkotot-osana-kestavan-kaupunkikehityksen-ekosysteemia>

Verkostoselvityksessä selvitettiin kaupunki- ja kuntaverkostojen roolia kestävässä kestävässä kaupunkikehityksen toimijoiden kokonaisuudessa ja kartoitettiin parhaita verkostojen ja valtion yhteistyön toimintatapoja. Mukana olivat MAL, Luontokunnat, HINKU, FISU ja Terve kunta ja SDG46-verkosto. Selvityksessä kartoitettiin verkostotyön keskeisimpiä hyötyjä, haasteita ja kehityskohteita sekä koostettiin muistilista suosituksista verkostojen jäsenille, koordinaattoreille ja ministeriöille. Selvityksessä toteutettiin kysely jäsenkunnille sekä ryhmähaastattelukierros verkostojen keskeisille toimijoille.

MAL-verkoston jäsenet olivat aktiivisesti mukana prosessissa, moni jäsenistöstä vastasi kyselyyn ja ryhmähaastatteluun ja verkostoa koskevaa aineistoa kertyi runsaasti. Kysely ei kuitenkaan tavoittanut kaikkia verkostojäseniä eikä ryhmähaastatteluissa käsitelty yksinomaan teemallisia kysymyksiä vaan ja yhteistyötappoihin liittyviä kysymyksiä.

Tältä pohjalta MAL-verkoston koordinaatio on käynnistänyt hankinnan lisäprojektin toteuttamiseksi Verkotot osana kestävässä kaupunkikehityksen ekosysteemiä - selvityksen konsulttitiimiltä (Sitowise Oy) MAL-verkosta koskevien lisäkysymysten ja Strategisten painopisteiden tarkistamistyön fasilitoimiseksi syyskaudella 2023. Lisähankinnan arvo on 15 000 euroa ja sen aikana on tarkoitus toteuttaa täydentävä kysely verkostojäsenille sekä työpaja.

Päivitysprojektin aikataulu:

- Hankinta hyväksytään MAL-verkoston ohjausryhmässä 8.9.2023
- Täydentävä kysely lähetetään verkoston jäsenseuduille syys-lokakuussa
- Strategisten painopisteiden työpaja järjestetään marraskuun alussa 2023
- tulokset ja alustava painopistekehikko esitellään ohjausryhmälle ja verkostolle 30.11. ohjausryhmän kokouksessa ja Vuosiseminaarissa
- Painospiste- ja suosituslistaus verkostotoiminnan kehittämiseksi julkaistaan joulukuun alussa 2023.

Päätösehdotus: Ohjausryhmä toteaa, että hanke voidaan toteuttaa suorahankintana Sitowise Oy:ltä kokouksessa esiteltyjen perusteluiden pohjalta ja Tampereen kaupunkiseudun Seutujohtajan päätöksellä. Ohjausryhmä hyväksyy hankkeen toteutettavaksi verkoston Strategisten painopisteiden tarkistamiseksi sekä antaa evästyksenä prosessin läpiviemiseen.

Päätös:

6. Teemaverkosto hankkeen tilannekatsaus ja jatkoaikahakemus (10 min)

Teemaverkostohankkeille on annettu mahdollisuus hakea jatkoaikaa projektien välttämättömien toimien loppuunsaattamiseksi. Ohjausryhmän on hyväksyttävä kokouksessaan jatkoajan hakemisen, sekä siihen liittyvät perustellut syyt.

Hankkeen projektivastaava Eero Purontaus esittelee hankkeen tilanteen ja lisäaikahakemuksen perusteet.

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee teemaverkostohankkeen tilanteen tiedoksi ja hyväksyy verkoston sihteeristön hakemaan neljän kuukauden jatkoaikaa hankkeelle projektin loppuunsaattamiseksi.

Päätös:

7. MDI:n selvitys asemanseutujen kehitystarpeiden rahoituksen ja hankkeistamisen malleista (30 min)

MAL-verkosto on tilannut MDI:ltä selvityksen, jolla on tarkoitus edistää kehittämishankkeiden, pilotointien ja aseman ympäristön toimivuuteen ja viihtyisyyteen liittyvien investointimallien selvittämistä. Selvityksen ensimmäinen työpaketti keskittyy nykyisten investointi- ja kehittämismallien sekä omistus- ja kehittämisvastuiden tutkimiseen ja arviointiin. Työpaketin osana tarkastellaan myös EU-rahoituksen mahdollisuuksia.

Selvityksen toisessa työpaketissa tarkastellaan, kuinka uusia ja innovatiivisia malleja voidaan kehittää ja hyödyntää asemaympäristöjen parantamiseen eri toimijoiden yhteistyöllä. Työpaketti sisältää myös hankkeistamiseen liittyvän kysymyksen: miten pienet asemaympäristöön liittyvät kehittämishankkeet voitaisiin parhaiten organisoida ja miten ne voitaisiin rahoittaa. Lisäksi selvitetään, miten roolitukset toimivat monitoimijaisessa kehittämisympäristössä.

Selvityksen viimeinen työpaketti kokoaa yhteen aiemmin kerätyn tietopohjan ja kehitetyt mallit sekä luo niistä käytännönläheisen suunnitelma- tai prosessiehdotuksen asemanseutujen kehittämiseen ja ulkopuolisen rahoituksen kanavoimiseen kehityshankkeisiin. Tavoitteena on, että suunnitelmaehdotus tarjoaa selkeitä ohjeita, jotka auttavat kuntia, kaupunkiseutuja ja valtion toimijoita tekemään tietoisia päätöksiä asemaympäristöjen investointeihin ja kehityshankkeisiin liittyen.

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee selvityksen tilanteen tiedokseen ja antaa evästyksensä selvityksen loppuun saattamiseen.

Päätös:

8. Asemanseututyö Elinvoimaiset kaupunkiseudut teemaverkostossa (15 min)

MAL-verkoston piirissä on tehty asemanseutujen kehittämistä yhteistyökumppaneiden kanssa jo vuodesta 2013 eri tasoilla ja tavoin. Verkoston ja yhteistyökumppaneiden (Traficom, YM, HSY, seudut) yhteinen ponnistus *Kestävän asemayhteistyön toimintamalli -hanke* osui Covid-pandemian alkuun keväälle 2020. Yhteishankkeessa tarkasteltiin 7 kaupungin tai aseman asemanseutukehittämistä ja laadittiin ehdotus asemanseutujen elinkeino- ja tulevaisuustietopohjaiselle kehittämispolulle sekä koekäytettiin asemien kehittämispotentiaalia kuvaavat asemakortit. Lisää asemanseutujen kehittämistyöstä Teemaverkostossa:

<https://mal-verkosto.fi/kaupunkiseuduille-elinvoimaa-teemaverkosto/asepanseutujen-kehittaminen-elinkeinoyhteistyolla/>

MAL-verkosto ja valtion liikennehallinto sekä HSY ja HSL ovat järjestäneet alkuvuonna 2023 asemien ja kaukoliikenteen solmupisteiden palvelutasotarkasteluun liittyvän webinaarisarjan. Webinaarisarjan valmistelussa ovat olleet mukana ko. tahot sekä verrokkina Lappeenrannan kaupunki. Sarjan kolme webinaaria on pidetty 12.2.2023 (Asemien saavutettavuus ja matkustajainformaatio sekä pyöräilyolosuhteet), 1.2.2023 (KV-esimerkit, matkustajapalaute ja aseman sekä asema-alueen palvelutaso) ja 3. webinaari 3.5.2023 (uudet asemanseudut ja rahoitus). Teeman neljäs tapahtuma, *valtakunnallinen Asemanseutufoorumi 2023* järjestetään 31.10.2023. Webinaarisarjan aineistot löytyvät oheisesta artikkelista: <https://mal-verkosto.fi/2023/01/09/asepanseutuwebinaarien-sarja-kaynnistyy-tammikuussa/>

Elinvoimaiset kaupunkiseudut hankekokonaisuus jatkaa ja laajentaa verkoston aiempaa työtä sekä ulottaa asemanseutujen kehittämisen vahvemmin osaksi alueidensa kaupunkikehitykseen ja yhdyskuntarakenteen kestävyyyteen liittyvää kehittämistyötä. Alkuvuoden webinaarisarjan keskustelujen nostot sekä esille tulleet tarpeet ja toiveet antavat lähtökohdat ohjausryhmän käsittelylle ja asemanseutujen kehittämistyön jatkamiselle.

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee kokonaisuuden tiedokseen ja antaa evästyksensä loppuvuoden toimenpiteisiin.

Päätös:

9. Seuraavat kokoukset ja Vuosiseminaari 30.11.2023

Seuraava ohjausryhmän kokous: Vuosiseminaarin yhteydessä 30.11.2023 Bottalla/ Teamsissa klo 9.30-11.30, tämän jälkeen lounas.

Vuosiseminaari klo 12.15 – 15.30 Topelius-salissa, Botta. Tilaisuus striimataan. Ohjelma ja ilmoittautuminen julkaistaan lokakuussa.

Strategisten painopisteiden tarkistuksen työpaja Kuntatalolla marraskuun alussa, työpajan kesto n. 2,5-3 tuntia.

10. Kokouksen päättäminen